

Kaj so afektni napadi?

Afektni napadi ali zamolkovanje predstavljajo kratkotrajno izgubo zavesti, ki nastane zaradi nenadnih izbruhov joka, besa ali upora, nenadnega presenečenja, konfliktna situacije ali nenadne bolečine. Pojavljajo se pri majhnih otrocih, običajno med 6. in 18. mesecem starosti, lahko pa se zgodijo do 5. leta starosti. Pogosto so posledica frustracije, utrujenosti ali preobremenjenosti in so videti zelo dramatično, vendar običajno niso nevarni. Lahko so videti zastrašujoči, zato je pomembno razumeti vrste napadov, njihove vzroke in poznati pravilno ravnanje. Slabokrvnost zaradi pomanjkanja železa lahko povzroči pogostejše napade.

Kaj jih sproži?

Afektni napadi se običajno sprožijo, ko otrok doživi močno čustveno reakcijo, ki je ne more ustrezno obvladati. Pogosti vzroki vključujejo:

- **Bolečino.** Nenaden nepričakovan bolečinski dražljaj, ponavadi blag (npr. bolečina ob padcu ali udarcu, ob cepljenju itd.).
- **Jezo.** Otroku ne dobi želene stvari ali mu ni dovoljeno izvesti določenega dejanja.
- **Strah.** Ob določenem dogodku ali situaciji, kot so obisk zobozdravnika ali zdravnika, konfliktna družinska situacija, pogled na kri itd.
- **Intenzivne dražljaje ali nenadne spremembe okolja.** Glasen hrup, gneča, nenadna zatemnitev prostora itd.

Oblike

Afektni napadi se lahko kažejo v dveh oblikah, modri, ki je pogostejša, in beli obliki.

1. MODRI (cianotični) NAPADI – otrok začne glasno jokati, nato zadrži dih, kar povzroči modrikast odtenek

kože (cianoza). V hujših primerih lahko pride do kratkotrajne izgube zavesti in ohlapnosti telesa, vendar si otrok hitro opomore. Izguba zavesti običajno traja nekaj sekund.

2. BELI (bledi) NAPADI – običajno se pojavijo zaradi strahu ali bolečine. Otroku preneha dihati, pobledi, za nekaj sekund izgubi zavest, telo postane ohlapno. Bele napade pogosto spremlja počasnejše utripanje srca.

Kako postopamo doma?

- 1. Ostanite mirni.** Kričanje ali stresanje lahko poslabšata stanje.
- 2. Skrb za varnost.** Otroku ob napadu, če le gre, prestrežite, ga poplezite in obrnite na bok, s čimer preprečite padec in morebitne poškodbe.
- 3. Preprečevanje izgube zavesti.** Če otrok zadržuje dih, mu lahko rahlo pihnete v obraz, da sprožite refleksno vdihavanje, ali mu drugače preusmerite pozornost (ponudite mu igračo, pokažite nekaj zanimivega).
- 4. Tolažba po napadu.** Otroku pomagajo objem ali pomirjujoče besede, da se hitreje umiri.
- 5. Dokumentiranje napada.** Če imate možnost, posnemite kakšnega od napadov z mobilnim telefonom.

Kdaj k zdravniku?

- Če se napadi pogosto ponavljajo,
- če otrok izgubi zavest za dalj časa (več kot minuto),
- če se pojavijo dodatni, nenavadni simptomi, kot so krči ali tresenje,
- če otrok po napadu dlje časa ostane omotičen ali zmeden.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.